

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 370/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Padalovou, Námestie gen. M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 222/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 222/2014.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že na okresnom súde prebiehalo konanie o zvýšenie výživného, v ktorom vystupoval ako odporca, a návrh na zvýšenie výživného bol podaný 16. septembra 2014. Predvolanie na prvé pojednávanie bolo sťažovateľovi doručené až 15. apríla 2016 a pojednávanie bolo určené na 27. apríl 2016, teda po devätnástich mesiacoch od podania návrhu. Po nahliadnutí do súdneho spisu sťažovateľ zistil, že v spise sa nachádza výzva zo 17. septembra 2014, ktorou okresný súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k návrhu na zvýšenie výživného. Uvedená výzva mu nebola doručená napriek tomu, že ostatné súdne zásielky mu boli riadne doručené na adresu jeho bydliska. Druhé pojednávanie sa uskutočnilo následne 12. septembra 2016, na ktorom okresný súd ukončil dokazovanie a 14. septembra 2016 vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 9 P 222/2014-295 tak, že zvýšil výživné a sťažovateľa zaviazal uhradiť dlžné výživné od podania návrhu, a teda rozsudok vyhlásil po 24 mesiacoch od podania samotného návrhu.

3. Sťažovateľ podal sťažnosť na postup súdu predsedovi okresného súdu. Listom z 29. septembra 2016 podpredseda okresného súdu uznal jeho sťažnosť za čiastočne dôvodnú. Napriek tomu sťažovateľ je toho názoru, že v predmetnom konaní okresný súd nepostupoval efektívne, v dôsledku čoho došlo k neodôvodneným, značným a neprimeraným prieťahom. Tým bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré mu zaručuje ústava v čl. 48 ods. 2.

4. Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd svojím postupom porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu zaplatiť jej finančné zadosťučinenie v celkovej sume 3 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu v uvedenom konaní, v ktorom malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

10. Ako zo samotného obsahu sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, konanie pred okresným súdom bolo skončené vyhlásením rozsudku vo veci samej č. k. 9 P 222/2014-295 zo 14. septembra 2016. V petite sťažnosti sťažovateľ napáda iba postup okresného súdu napriek tomu, že sa proti predmetnému rozsudku odvolal (odvolanie zo 4. novembra 2016), a uvádza, že dosiaľ odvolací súd právoplatne nerozhodol.

11. Podľa judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte mohlo trvať. Uvedený záver vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Na základe zistených skutočností ústavný súd považoval za nesporné, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 P 222/2014 skončilo (bod 10) a v čase podania ústavnej sťažnosti (bod 1) už okresný súd nedisponoval právomocou vo veci konať.

Sťažovateľ odoslal ústavnú sťažnosť na poštovú prepravu 29. novembra 2016, pričom okresný súd v sťažnosťou napadnutom konaní vo veci rozhodol 14. septembra 2016.

13. Okresný súd teda v danej etape konania už nemôže ovplyvniť jeho priebeh a ani porušiť základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vydaním prvostupňového rozhodnutia vykonal okresný súd všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa a svoju úlohu v tomto smere splnil.

14. Možnosť domáhať sa ochrany označeného základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy podaním sťažnosti ústavnému súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu bola pre sťažovateľa časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jeho veci prvostupňové konanie, a vzhľadom na to, že nenamietal v petite aj konanie pred odvolacím súdom, ústavný súd nemal možnosť posudzovať celkovú dĺžku konania vrátane konania pred odvolacím súdom, keďže je petitom podanej sťažnosti viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

15. Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017